

การเรียนรู้ด้วยตัวเองของนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทยจีน

在华留学生的自主教育研究¹

The Necessity and the Path of Self Education for Overseas Students in China

胡清国²

摘要：自我教育是教育者把自身作为教育对象，并以社会基本价值取向与行为范式要求自己，从而调适自身行为的思维与实践过程。与中国学生相比，来华留学生的自我意识、独立意识更强，成长的社会文化环境差异明显，加上结群松散及硬约束的阙如，自我教育的提倡与重视就更具意义，最后讨论了来华留学生自我教育的实现路径。

关键词：自我教育 必要性 可行性 实现路径

Abstract: Self education is the process where one makes their own self the target of the education. They tend to set a standard for themselves according to basic values of the society, to adjust the ways they behave or think. Foreign students, compared with the Chinese students, are likely to have more self-

¹中国高教学会外国留学生管理分会资助项目，项目批准文号为：【2012Y008】

²胡清国博士，中国东华大学国际文化交流学院教授，泰国朱拉隆功大学中文系教授。

ดร. หูชิงกัว ศาสตราจารย์ประจำศูนย์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยตงฮว่า นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีนและศาสตราจารย์ผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Hu Qingguo, Professor, International Culture Exchange School Donghua University Shanghai P.R. China and Chinese Section, Department of Eastern Languages, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Thailand

ปีที่ 6 ฉบับที่ 6 พุทธศักราช 2556

awareness, independent consciousness, due to the obviously different social and cultural environments when growing up, including their habit of being with a group or on their own, and the commitment they make with themselves. These elements are the important conditions that make the promotion and the significance of the self education more meaningful. This paper will also discuss the realization of the self education of foreign students.

Keywords: self education; necessity; feasibility; realization paths

一、自我教育的内涵与意义

教育的根本目的，一是知识的传授，二是学生人格与道德的养成。学生良好的思想道德

和行为范式不是与生俱来的，而是后天形成的。这个后天主要是指教育。教育包括他人教育和自我教育。

关于自我教育，人们给出的定义虽不一致，但也相差不远。“自我教育是指学生通过自我学习，自我反思，自我评论，自我认识，并在教育者的指导下，在自我意识的基础上，为了形成良好的思想道德而进行的思想转化和行为控制活动。”^①（任明亮 2008）；“所谓‘自我教育’，就是学生将自己作为德育的对象，自己提出任务，主动采取措施，培养优良品德，克服不良品德的行为过程。”^②（王登勤 2010）。

上述对“自我教育”的定义基本都着眼于品德方面，我们认为，这个定义的外延还太窄，不足以概括“自我教育”的深刻内涵。尽管品德养成是自我教育最重要的一环，但是自我教育还有很多方面的内容。在我们看来，自

我教育是每个行为主体，把自身作为教育对象，通过对社会价值标准和自我发展的需要的自我体认，自我反思，自我评价，自我控制进而完成自我实现的思维与实践过程。

自我教育的意义非常重大，前苏联著名教育家苏霍姆林斯基说过“教育是由他人教育和自我教育构成的统一体。”“没有自我教育的教育不是真正的教育。”^⑨有学者在谈到德育问题时强调，品德的养成主要不是靠教，而是靠自身的良好活动。

一个学生进入大学时的年龄一般在 18—22 岁之间，这一阶段学生的特点是，他们极力试图摆脱对大人的依赖，自己“睁开眼”看世界，身体和心理的变化，想象力的丰富和逻辑思维能力的发展，促使学生的自我意识有了极大发展。他们已经开始把自己同周围世界划分开来，把“我”分成主体我与客体我，以自我为专门对象进行考察、探索 and 发现。这一时期，他们习惯用自己的观点来认识和评论外界事物，独立意识增强。这种自我意识的形成与发展正是自我教育的必要前提与实行基础。

另一方面，学生作为一个个活生生的个体，是有着丰富自主性、独立性的行为主体，根据唯物辩证法的内外因的原理，我们知道，外因是事物发展的外部条件，内因是事物发展的根据，外因只有通过内因才能起作用。教育也是这样，外因是促成个体改变的条件，而内因才是个体改变的关键，因此，有效的教育影响只有通过自我教育才能发挥作用。作为教育者，我们可能都有这样的体会，教师对学生的批评教育能发挥一时的作用，可能过了一段时间，学生又会故态复萌，而只有学生个体对其自身行为，通过自我评价有了深刻的体认，才能一劳永逸地解决，这就是自我教育发挥的作用。

二、在华留学生自我教育的必要性与可行性

留学生来到中国，他们的年龄与中国大学生的年龄相仿，很多还要大些，生理心理更趋成熟，已经有了比较强的“成人意识”，产生了比较强的认识自我、支配自我的心理预期，并渴望得到来自社会和他人的尊重与信任，这是二者的共性，也是对留学生开展自我教育的良好基础。

但与中国大学生相比，来华留学生无论在思想道德、价值判断、行为范式上，还存在很大差异，这些差异更加表明在来华留学生中个进行自我教育的必要性与可行性。

1、留学生的自我意识、独立意识更强。正如前述所说，学生自我意识是进行自我教育的前提和关键。一个人的自我意识愈是正确，就愈能客观地对待自己的长处与不足，就愈能更好地开展自我教育并收到良好效果。来华留学生尤其是欧美留学生的较强的自我意识，是由其长期处于较为宽松、平等、自由的家庭氛围和社会氛围中熏染而得的。自小他们的学习、生活就有比较大的自由空间，关于自身的发展安排，更多地由自己决定与调适。反观中国学生，自己的未来与发展，从小就更多地为家长或教师决定与安排，久而久之，中国学生对家长、老师的依赖感更强，自立意识和独立意识就稍弱。这样的差异，决定了来华留学生在自我教育上有更强的适应性与有效性。因此，从事留学生教育或管理的教师可能都有切身体会，有时对留学生过多的关心与关注，并不能收到预期的效果，反而可能让受教育者反感和抱怨，根源即在于此。

2、成长的社会文化环境的差异。社会文化环境指人类在社会历史实践中积累形成的知识、技能和思想观点等，它们以科学、哲学、道德、宗教、风俗习惯等形式流传下来。每一个行为主体都是在一定的社会文化环境成长起来的，这个特定的社会文化环境对每个个体的思想道德意识、价值评判标准和行为习惯模式产生决定性的影响与制约，先天地带上各自社会文化环境的标签。换句话说，在同一政治、经济、宗教、风俗习惯等社会文化环境下，往往会使生活在该环境中的人们形成共同的特点。

社会文化环境的巨大差异深刻地影响着中外学生的价值评判，每一个个体往往带有“民族中心主义”的观念，每个来华留学生都会自觉不自觉、或多或少地具有本族文化优越论的个体无意识，总是以自己的社会文化为“镜像”来观照他族、他国文化。因此，来华留学生的跨文化不适应性几乎就是天然的，不可避免的。在这样的“有色眼镜”下，我们习以为常的“灌输式”教育，无论是内容还是形式，都将难以发挥出对中国学生那样的应有的教育效应。因此，对中国大学生的有针对性的教育内容，对中国大学生的行之有效的教育方式或手段，在此都将明显“失灵”，如果我们没有新的教育内容或教育形式，不仅无法收到应有的教育效果，反而可能适得其反。

3、结群松散与硬约束的阙如。中国大学生除了少数人外，大多数居住、生活在校园里，以班级的形式结群，同时还以寝室的形式结群，除了班级辅导员外，还有众多的学校社会团体与他们接触、交流，所以中国大学生结群紧密，群体意识较强，室友之间、团体成员之间的相互影响较具正面性和持久性。这样的情况下，他人教育就会起到较大的作用。而来华留学生则不然，他们中大量的分散借住在城市的各个角落，除了上课，与老师、同学

的联系较为稀少与松散。这样，他人教育与集体教育发挥起来就需要更大的成本。

当今中国的高等教育还是卖方市场，学校对中国大学生的硬约束还具有较强的教育效力。考试、评优、纪律规定等，还是让中国学生有禁忌和敬畏，因此，那种居高临下的他人教育在我们的高校中发挥着重要的作用。但我们的那套管理制度与有效的管理方式，这样的一些硬约束在留学生面前就难以有作用，特别是现在留学生还是买方市场，学校对他们呵护与关爱外，本来就难以生效的硬约束作用更是大打折扣。

可见把对中国大学生的他人教育放在留学生身上，形势未必恰当，效果未必很好。留学生来华学习，最主要的动力是伴随着中国国力的增强，他们来中国学习可以分享中国的发展，因此有着较强的学习动机，如果激发并强化他们的学习动机，来华留学生的自我教育意识在此便有了更大的舞台。只有启动留学生的内驱力，调动学生自我教育的主观能动性，方能更有效地发挥教育的效力，使学生真正地成长起来。

三、在华留学生自我教育的实现路径

1、建立情感纽带，发挥教师的教育引导作用。在教育活动中，教师与学生是相互关联

的两个方面，提倡学生的自我教育，决不意味着排斥教师或者说教师可以完全放手，任学生为所欲为。一方面，要尊重留学生的主体性，调动留学生的主观能动性，另一方面，教师的主导作用不可偏废。

尽管中外的价值观、世界观会有差异，但面对的是同一个共同的自然世界，必然在很多方面有着相同的价值观念和判别标准。教师可以提炼概括出超越意识形态、文化差异的共同价值观，通过入学教育、平常的谈心、班级思想教育等渠道，进行宣传，并以之要求学生履行这些具有实践价值的观念。例如重视不同国家、民族和宗教间学生的团结，注重群体利益和社会和谐，待人宽容忍让，对利益的追求要有原则等。

当然，共同的价值观的提炼与宣传也不应是教师的生硬的说教，而应是采用生动活泼的教育形式，在尊重学生的基础上，不断发掘留学生的符合主流价值观的优点，给与及时的鼓励和表扬，增强留学生的自信和自尊心，激发留学生的参与积极性。苏霍姆林斯基指出“自我教育需要有非常重要的强有力的促进因素——自尊心、自我尊重感、上进心。”^④

通过教师对留学生身心健康的关心，对学生主体性的尊重，对留学生的优点和创造性的及时表彰，建立师生间的情感纽带。教师和留学生间的情感纽带的建立与密切，有助于留学生接受教师的关于道德观念、价值取向上的指导或教育。如果没有这种情感纽带，留学生难以认真地、持久地接受教师的自上而下的教育，相反，这种纽带越紧密，教师对留学生的正向影响就会越大。

2、鼓励学生确定明确目标，以检验留学生自主教育的成效。自我教育的目标是个体为自我教育而设定的预期结果。目标就是航向，没有目标或计划，就没有了努力的方向，也就难以激发自身的自主性。显然，让留学生明确自身在一定时间内的目标要求，是留学生进行自我教育的前提。自我教育的目标，决定了自我教育的方向和任务，规定了一定时期内个体自我教育的

主要内容，同时这也是自我评价的参照和尺度。总之，明确的自我教育目标，对进行自我教育的个体具有导向作用、规范作用和激励作用。

对留学生而言，自我教育的目标应是短期的，在一定时间内可以考核和评价的，这是留学生的学习和生活特点要求的。留学生来到一个陌生的学习和生活环境，面临着学习、生活和人际交往的各种压力，这需要他们分层次，选择自身最迫切需要实现的预期结果作为努力的方向，根据个体自身的特点、需要分别确定，应该是经过努力、经过实践可及的目标。如果这个目标太过遥远，与自我教育主体的现实需要缺乏关联，就难以发挥目标在自我教育中的激励和规范功效。例如，一个留学生来到中国读专业，如果是进入理工科学习，他就应该要求自己在一年左右的学习时间内，汉语水平达到HSK 3级，因为这是留学生入系学习的基本条件，而一个文科专业留学生，则应该达到 HSK6 级水平，然后再根据自己的特点和其他方面的需要对目标进行微调。

当然，自我教育目标的设定还要正确、适中。目标定位应定在适当高于估计有可能达到的目标，定位过高，超出个体的能力范围，无论怎样努力都无法企及，不仅自我教育的主体无法获得成就感，甚至会灰心伤气，悲观失望；而定位过低，无需更多的努力就轻易实现，也就无法调动个体发挥自身的潜能。

所以，在本人承担班主任和教学工作中，一开学就明确希望留学生本人提出自己的学习、生活、文化的各种目标要求，老师通过一段时间的接触或教学后，了解掌握了留学生的特点和问题之后，再与学生一道明确自己应朝

那个方向努力，当这些个体达成目标产生满足感，就会有兴趣再设定下一个奋斗目标，做更进一步的努力，形成一种良性循环。

3、以实践活动为抓手，构建完整的自我教育体系。自我教育决不意味着就是课堂上封闭的教育情境，就是师生间的双向交流。自我教育除了课堂和学校的场景外，还需要更多的载体。不论是对中国大学生，还是对来华留学生，自我教育最好的载体或曰途径就是形式多样、内容丰富的各类实践活动，诸如学习实践、生活实践和社会实践等。中央教育科学研究所德育研究中心主任詹万生认为：“课堂教育不完全等于教育，教育的本身是实践，缺少实践环节的教育不是完整的教育。”^⑤

为何这样说呢？自我教育本身是受教育者个体认识自己、评价自己、调试自己的行为过程。马克思主义哲学告诉我们，人的自我意识来自于实践，又受到实践的检验。显然，自我教育的个体，只有在学习实践、生活实践和社会实践中才能真切地感受自己、认识自己、评价自己。同时，各类实践活动也是获得自我教育所需的自尊心、上进心等促进因素的必要场所。

自我教育的个体在自我评价、自我调试中难免带上自我的印迹，而各类实践活动是架起主观认识和客观世界的桥梁。一个个体如果缺少社会实践，认识问题必然带有主观性和片面性，会在寻找自我和认识社会方面出现断裂，这样，他的自我设计、自我实现如果不能与社会现实相吻合，就会失去意义，甚至误入歧途。

对在华留学生而言，以实践活动为抓手，就更显得意义重大。对来华留学生的培养，除了要传授知识，培养健全人格外，还要适应国家大外交战略的需要，让来华留学生了解、熟悉中华文化，成为知华、友华的各类人才。显然，这个教育目标的达成，更是有必要且只能在实践中去实现。因为对文

化的了解、熟悉和理解，在课堂中只能接触到一点皮毛，真正的中华文化的感知必须到实践中去，“纸上得来终觉浅，绝知此事要躬行。”通过实践，才能逐渐地、深入地认识中华文化，理解它与其他文化的客观差异。

正因此，几乎所有的留学生教育单位都十分重视留学生的各类实践活动。在学习实践中，不同形式的教学活动、学习活动层出不穷，这些活动轻松活泼，寓教于乐，增进了师生间的感情，强化了留学生的学习动机，增进了留学生的学习兴趣。各类文艺体育活动，如乒乓球、篮球、足球、拔河比赛等，锤炼留学生们的荣誉意识，增强他们的责任意识和集体意识。对留学生而言，更重要、更加不可或缺的一类实践活动是社会实践。通过实地参观、学术讲座、群众访谈、志愿者服务、摄影摄像等活动，将学生课堂和书本上得来的知识具象化。比如通过西安兵马俑、北京长城的参观，可以使留学生深刻认识到中华民族历史的悠远和民族文化的灿烂，通过对长三角、珠三角的企业的参观实习，使留学生体会到中国改革开放所取得的伟大功绩，中国人民的智慧以及他们蓬勃向上的热情与干劲。总之，这样的实践活动，加深了他们对中国的了解与认识，增进了他们对中国和中国人民的感情，在实践中得到深刻的自我教育。

4、注重个体之间的相互影响与促进，发挥自我教育的群体功效。自我教育包括个体的自我体认、反思与评价，也包括留学生作为群体之间的相互学习、相互影响。群体由一个个个体组成，个体不能脱离群体而孤立存在。个体与群体关系紧密，相互依赖，相互作用。一方面，其他个体是某个个体进行自我认识和自我评价的参照系，个体在与别人的比较中认识自我，另一方面，个体还通过他人对自我的态度、感情和评价中认识、反思自我，并可

ปีที่ 6 ฉบับที่ 6 พฤษภาคม 2556

能参照别人的评价来调整自我。因此，自我教育要把个体和群体的自我教育结合起来，既要发挥群体成员对每个个体自我教育的影响作用，又要发挥个体自我教育对所属集体的影响作用，从而形成一种持久的群体教育力量。

对留学生来说，如何发挥个体与群体的相互影响作用？第一，发挥留学生组织和社团的核心力量。学生组织和社团是留学生自我教育的重要实践。以东华的教育实践来看，学院十分重视，很早就建立了留学生联谊会，下设文体、宣传、学习、生活等各部，另外还设有爱心社、足球队、跆拳道等社团组织，定期编辑出版留学生报，宣传留学生中的好人好事，交流留学生的各类信息与学习生活体会，组织各类文体活动等，这些基本都由留学生自己设计、组织；定期开展学生志愿者服务，深入到上海的敬老院、福利院等开展社会实践活动，锻炼了留学生的组织能力，培养了团队合作精神；通过老生带新生、干部带普通学生，促进了留学生间的人际交往，帮助新同学尽快适应了新环境，还通过各类社会实践活动，更好地了解了上海，了解了中国当代社会。

第二，发挥好榜样的示范作用。从心理学或社会学的角度说，同龄人之间的相互学习、取长补短、相互影响始终自我教育的重要组成部分。留学生当前的年龄，正处于人生第二个“断乳期”，特点是逆反心理，反抗权威，展示自我，因此，班主任、科任老师的教育有时并不能收到很好的效果，相反，同龄人的榜样作用却能发挥群体功效，对个体产生刺激或“示范”，促使其反思，调控自我行为，形成集体意识和群体效应。这方面我有较深的体会。有一个韩国同学，上课老迟到，要么就是经常缺课，原因主要是晚上玩得太晚，早上起不来，老师多次指出，他也承认是自己的不对，但就是无法控制自己的行为，后来，我让班上一位表现很好年龄可做其大姐的

韩国学生做其工作，对他进行批评与监督，收到了明显的效果。可见，教育者在教育管理中要细心观察，善于发现，对自我教育方面的典型事例和表现良好的学生个体及时给予鼓励和表彰，这样，在榜样的带动下，发挥出自我教育群体效应对个体的带动作用。

第三，营造良好的班风，形成自我教育的浓郁氛围。一个具有良好氛围的班集体，其所营造出的优良学风、作风，必然会对班级中的每个个体产生“塑造”作用。在班风建设中，应当在事前定出明确的要求和规矩，比如说“爱护公物、尊重教师、团结同学等”，都是应该跟留学生事前明确的，通过学院规章和班级公约等规范留学生的日常行为，为自我教育提供依据。再就是应该在班集体中，弘扬正气，批评歪风邪气，对于班级中出现的好人好事，或者是歪风邪气、不良行为，老师不一定采取疾风暴雨式的批评教育，而是应该调动同学的主动性，通过讨论辩论等形式，以明辨是非，发挥群体内部成员之间的互帮互助。还有就是开展一些轻松活泼的班级学习活动、文体活动等，对留学生在活动中的表现给予正面评价，多加肯定，强化个体自我调适功能，更好地增进师生、同学之间的情感，增强班集体的凝聚力和向心力。

附注:

- ① 任明良 中学生自我教育方法探究, 《四川工程职业技术学院学报》
2008, 1 (68)
- ② 王登勤 试论学生自我教育能力的培养, 《新课程》2010,1 (58)
- ③ 苏霍姆林斯基 少年的教育和自我教育, 北京: 北京出版社 1984 (30)
- ④ 苏霍姆林斯基 给教师的一百条建议, 周集等译, 天津: 天津人民出版社
1981 (207)
- ⑤ 任明良 中学生自我教育方法探究, 《四川工程职业技术学院》
2008, 1 (69)

บทแปลโดยสรุป

การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทย

แปลโดย กองบรรณาธิการ

บทคัดย่อ: การเรียนรู้ด้วยตนเองคือการที่ผู้เรียนใช้ตนเองเป็นเป้าหมายในการเรียนการสอน และใช้คุณค่าพื้นฐานที่สังคมวางไว้เป็นแบบอย่างในการผลักดันตนเอง แล้วนำมาปรับแนวคิด และพฤติกรรมของตนเอง หากจะเทียบกับนักศึกษาชาวจีนแล้ว นักศึกษาชาวต่างชาติที่มา ศึกษาในประเทศไทยรู้จักตัวเองและมีความเป็นเอกเทศสูงกว่า ซึ่งเห็นได้ชัดว่าสภาพแวดล้อมที่ เติบโตมา บวกกับการจับกลุ่มเพื่อนหรือแยกตัวและการตั้งข้อผูกมัดกับตนเอง ล้วนมีส่วน อย่างยิ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ บทความนี้จะอภิปรายถึงแนวทาง ปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาต่างชาติในจีนด้วย

คำสำคัญ: การเรียนรู้ด้วยตนเอง ความจำเป็น ความเป็นไปได้ แนวทางการปฏิบัติให้เกิดผล

1. ความหมายและคุณค่าของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จุดประสงค์หลักของการศึกษา หนึ่งคือการถ่ายทอดความรู้ สองคือการบ่มเพาะให้ ผู้เรียนมีศีลธรรมจรรยาอันดีงาม ต้นแบบความคิดและความประพฤติเกี่ยวกับศีลธรรม มิใช่สิ่ง ที่มีมาแต่กำเนิด หากแต่ต้องสร้างเสริมด้วยการให้การศึกษา การศึกษานั้นก็ทั้งการสอนผู้อื่น และการสอนตนเอง

แต่ละคนก็มีนิยามเกี่ยวกับการสอนหรือเรียนรู้ด้วยตนเองที่แตกต่างกันไป เช่น “การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองหมายถึงการที่ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ คิดทบทวน ประเมินผล ทำ ความเข้าใจตนเอง โดยอยู่ในการชี้แนะของนักการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีและการปรับ ความคิด รวมถึงการควบคุมพฤติกรรมด้วย” (Ren, Mingliang, 2008: 68) “การศึกษาเรียนรู้

ด้วยตนเองก็คือการที่ผู้เรียนใช้ตนเองเป็นเป้าหมายในการศึกษา กำหนดภารกิจเอง สรรพหกลยุทธสร้างเสริมคุณธรรมอันดีงาม เอาชนะพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง” (Wang, Dengqin, 2010)

“การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง” ดังที่กล่าวถึงไปข้างต้น ล้วนแต่ให้ความสำคัญต่อเรื่องคุณธรรมจริยธรรม หากแต่ข้อบ่งชี้ของคำจำกัดความดังกล่าวยังคงแคบเกินไป ไม่สามารถรวมถึงความหมายเชิงลึกของ “การศึกษาด้วยตนเอง” ได้ แม้ว่าการสร้างเสริมคุณธรรมจะเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษา แต่การศึกษาด้วยตนเองยังมีเนื้อหาส่วนอื่นอีกหลายด้าน การศึกษาด้วยตนเองคือหลักสำคัญของการกระทำทุกอย่าง ผู้เรียนกำหนดให้ตนเองเป็นเป้าหมายของการศึกษา จากนั้นจึงสำรวจและเข้าใจตนเอง คิดทบทวน ประเมินผล และควบคุมตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่สังคมได้ตั้งค่านิยมไว้ รวมถึงความต้องการพัฒนานตนเองเพื่อปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้คิดไว้ให้สำเร็จ

ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเองสำคัญมาก ซูฮอมลินสกี นักการศึกษาชาวยูเครน (อดีตสหภาพโซเวียต) กล่าวไว้ว่า “การศึกษาคือการผสมผสานกันระหว่างการศึกษากับแบบให้ผู้สอนกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง” “หากขาดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่นับว่าเป็นการศึกษาที่แท้จริง” (Sukhomlynsky, 1984) นักการศึกษาบางรายได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมจรรยาว่า การสร้างคุณธรรมมิได้มาจากการสอนไม่ หากแต่มาจากพฤติกรรมที่ดีของผู้เรียนเอง

นักศึกษาที่เข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยมีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 18-22 ปี ลักษณะเด่นของกลุ่มคนที่อายุช่วงนี้คือ พวกเขาพยายามพึ่งพาตนเองเช่นผู้ใหญ่ พร้อมทั้งจะออกไป “ดูโลกกว้าง” ทั้งทางร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลง มีจินตนาการกว้างไกล และการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงตรรกะ ซึ่งจะช่วยพัฒนาการทำความเข้าใจตนเองของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น พวกเขาเริ่มแบ่งโลกที่แวดล้อมเขาออกเป็นส่วนๆ เริ่มมองตัวเองจากทั้งภายนอกและเข้าไปภายใน รู้จักสำรวจและค้นหาตัวเอง ในช่วงนี้เอง ที่พวกเขาจะมองโลกหรือประเมินค่าของสรรพสิ่งผ่านมุมมองของตนเอง และเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น การสร้าง

และพัฒนาอัตลักษณ์ของตัวเองเช่นนี้เองที่นับว่าเป็นปฐมบทและพื้นฐานของการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง

อีกด้านหนึ่ง นักศึกษาจัดว่าเป็นตัวอย่างในการศึกษาพฤติกรรมที่มีความเป็นตัวของตัวเองและความเป็นอิสระสูง ตามทฤษฎีวิวัตุนิยมวิภาษ (Dialectical materialism) ปัจจัยภายนอกคือเงื่อนไขภายนอกของการพัฒนาของวัตถุ ปัจจัยภายในคือต้นเหตุของการพัฒนาของวัตถุ ปัจจัยภายนอกจะมีผลสัมฤทธิ์ได้ต้องผ่านปัจจัยภายในเท่านั้น การศึกษาก็เช่นเดียวกัน ปัจจัยภายนอกคือเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลง ส่วนปัจจัยภายในก็คือสาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การศึกษาที่ได้ผลดีที่สุดจึงต้องผ่านกระบวนการศึกษาด้วยตนเอง ในฐานะของนักการศึกษา พวกเราอาจจะเคยเข้าใจกันว่า การเรียนการสอนแบบที่ครูว่ากล่าวตักเตือนผู้เรียนอาจจะมีผลเพียงแค่มิไม่นานนัก เมื่อผ่านไปได้สักระยะ ผู้เรียนอาจเกิดความผิดพลาดซ้ำเดิมได้อีก แต่ถ้าหากว่า ผู้เรียนเองเข้าใจพฤติกรรมตนเอง และสามารถประเมินตนเองได้ ก็จะเป็นการลงแรงเพียงครั้งเดียว แต่เห็นผลระยะยาว แก้ปัญหาข้างต้นที่กล่าวมา และนี่ก็คือประสิทธิภาพของการศึกษาด้วยตนเอง

2. ความจำเป็นและความเป็นไปได้ของการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาต่างชาติในจีน

นักศึกษาชาวต่างชาติที่มาเรียนที่ประเทศจีนมักจะมีอายุใกล้เคียงกับนักศึกษาชาวจีนหลายคนอาจจะอายุมากกว่าบ้าง สภาวะทั้งทางร่างกายและจิตใจจะเป็นผู้ใหญ่กว่า มีวุฒิภาวะสูงกว่า ทำให้เข้าใจตัวเองและจัดการตัวเองได้ดีกว่า และต้องการความเคารพและความไว้วางใจจากสังคมและผู้อื่น หลายๆ ปัจจัยดังกล่าวนับเป็นพื้นฐานที่ดีที่ช่วยพัฒนาการศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษาต่างชาติได้

แต่เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาชาวจีนแล้ว นักศึกษาต่างชาติยังมีแนวคิดเรื่องศีลธรรม การตัดสินคุณค่า และแบบแผนการปฏิบัติตนต่างจากนักศึกษาจีนมาก ความ

แตกต่างเหล่านี้อาจแสดงให้เห็นความจำเป็นและความเป็นไปได้ของการศึกษาด้วยตนเองในหมู่นักศึกษาต่างชาติมากขึ้น

1) นักศึกษาต่างชาติรู้จักตนเองและเป็นเอกเทศมากกว่า

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า การรู้จักตนเองของนักศึกษาเป็นเงื่อนไขและกุญแจสำคัญในการดำเนินการศึกษด้วยตนเอง หากเข้าใจตัวเองอย่างถ่องแท้ ก็จะรู้ได้ว่าตนเองมีข้อเด่นข้อด้อยที่ใดบ้าง จากนั้นจะหาวิธีการศึกษาได้เหมาะสมและจะได้ผลลัพธ์ที่ดีตามไปด้วย นักศึกษาต่างชาติในจีน โดยเฉพาะที่มาจากประเทศตะวันตก มักมีความมั่นใจในตัวเองสูง สาเหตุน่าจะเป็นเพราะสภาพแวดล้อมของครอบครัวและสังคมที่เปิดกว้าง เสมอภาค และอิสระมากกว่าพวกเขาค่อนข้างมีอิสระในการเรียนและการดำเนินชีวิต การจัดการเรื่องส่วนตัวก็มักจะตัดสินใจด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ เมื่อย้อนกลับมาดูนักศึกษาชาวจีน จะพบว่าทั้งผู้ปกครองและครูอาจารย์มีส่วนอย่างมากในการจัดการเรื่องอนาคตและการพัฒนามาตั้งแต่เล็ก พอานเข้า นักศึกษาก็มักจะเคยชินกับการพึ่งพาพ่อแม่และครูอาจารย์ ไม่ค่อยมีความเป็นเอกเทศและความมั่นใจเท่าที่ควร ความแตกต่างเช่นนี้ ได้กำหนดการปรับตัวและประสิทธิผลของการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษาต่างชาติที่มาเรียนที่ประเทศจีนเป็นอย่างมาก ดังนั้น อาจารย์ผู้ดูแลนักศึกษาต่างชาติอาจจะเคยมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการเอาใจใส่ให้นักศึกษาต่างชาติที่มากเกินไป นอกจากไม่สามารถประสพผลตามเป้าหมายแล้ว ในทางกลับกัน นักศึกษาอาจจะต่อต้านและแสดงความไม่พอใจได้

2) สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่เติบโตขึ้นมาแตกต่างกัน

แวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมหมายถึงความรู้ ทักษะ แนวคิดและมุมมองของคนที่เหมาะสมมาในสังคมหนึ่งๆ ความรู้เหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดกันมาในรูปแบบของวิทยาศาสตร์ ปรัชญา ศิลธรรม ศาสนา ขนบประเพณี เป็นต้น แต่ละคนล้วนเติบโตมาในแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมแบบหนึ่ง ซึ่งแวดล้อมดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดและส่งอิทธิพลต่อจิตสำนึกด้านศิลปกรรม มาตรฐานการให้คุณค่า และรูปแบบความประพฤติของแต่ละบุคคล ที่จะเป็นฉลากที่ติดตัวพวกเขามาตั้งแต่เกิด พูดอีกแบบได้ว่า ในแวดล้อมที่มีสภาพ

การเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา หรือชนบประเพณีแบบเดียวกัน ก็มักจะทำให้คนที่อาศัยใน
แวดล้อมเดียวกันมีลักษณะร่วมกันด้วย

สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่ต่างกันมีอิทธิพลอย่างมากต่อการวัดคุณค่า
ของนักศึกษาชาวจีนและต่างชาติ แต่ละบุคคลล้วนมีแนวคิดเรื่องชาติพันธุ์นิยม นักศึกษา
ต่างชาติในจีนมักคิดว่า วัฒนธรรมของชาติตนเองนั้นดีกว่า เหนือกว่าชนชาติอื่น พวกเขามักใช้
สังคมวัฒนธรรมของตนเป็น “กระจก” ส่องสะท้อนชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ โดย
ไม่รู้ตัว ดังนั้นการ (ไม่) ปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติจึงเป็นเรื่องธรรมชาติที่ไม่
อาจหลีกเลี่ยงได้ เมื่อถูกมองผ่าน “แว่นที่มีสี” แล้ว การศึกษาแบบ “จับกรอก” ที่พวกเรา
ปฏิบัติกันมาจนคุ้นชิน ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาหรือรูปแบบก็ตาม จึงไม่อาจให้ผลสัมฤทธิ์
เช่นเดียวกับเวลาที่ใช้ปฏิบัติกับนักศึกษาชาวจีนได้ ดังนั้น เนื้อหาการศึกษาที่มุ่งเน้นเพื่อ
นักศึกษาชาวจีน หรือวิธีการสอนที่เคยใช้ได้ผลกับนักศึกษาชาวจีน จึงไร้ผลอย่างเห็นได้ชัด
และถ้าหากเราไม่มีเนื้อหาหรือรูปแบบการสอนแบบใหม่แล้ว ไม่เพียงแต่ไม่สามารถประสพ
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้แล้ว อาจจะได้ผลในทางตรงกันข้ามก็เป็นได้

3) การจับกลุ่มกันหรือแยกตัวและการตั้งเงื่อนไขข้อผูกมัดตนเอง

นักศึกษาชาวจีนส่วนใหญ่พักอาศัยและใช้ชีวิตอยู่ภายในบริเวณมหาวิทยาลัย และ
จับกลุ่มกันอยู่ตามระดับชั้นปี หรือแบ่งกลุ่มตามหอพัก นอกจากกลุ่มกวตริชาแล้ว ก็ยังมีกลุ่ม
ชมรมในมหาวิทยาลัยอีกมากที่เป็นแหล่งพบปะสังสรรค์กัน จะเห็นได้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัย
ของจีนมักอยู่กันเป็นกลุ่มก้อน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมหอพักหรือเพื่อนร่วมชมรมมี
อิทธิพลต่อพวกเขาโดยตรงและยาวนาน ในสภาพเช่นนี้ การเรียนแบบมีผู้อื่นสอนเป็นวิธีที่
ได้ผลมาก แต่สำหรับนักศึกษาต่างชาติกลับไม่เป็นเช่นนั้น พวกเขามักกระจายตัวอาศัยอยู่ตาม
มุมต่างๆ ในเมือง นอกจากเวลาเรียนแล้ว ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนนักศึกษาก็น้อย
และค่อนข้างไม่เป็นกลุ่มก้อน ด้วยการณเช่นนี้ หากใช้วิธีเรียนแบบมีผู้อื่นสอนและเรียนแบบ
เป็นกลุ่ม จึงจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้น

ปีที่ 6 ฉบับที่ 6 พุทธศักราช 2556

ในปัจจุบันนี้ มหาวิทยาลัยยังมีกฎเกณฑ์และข้อผูกมัดต่อนักศึกษาเพื่อรับประกัน ผลสัมฤทธิ์ การสอบ การประเมินผล กำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ยังคงดีสิทธิ์และเป็น ที่หวั่นเกรง ของนักศึกษาชาวจีนอยู่ ดังนั้น การเรียนการสอนแบบอาจารย์เป็นใหญ่ยังคงสำคัญต่อระบบ มหาวิทยาลัยของจีนอยู่มาก ทว่าระบบการจัดการดังกล่าวที่เต็มไปด้วยข้อผูกมัดที่เข้มงวดนี้ไม่ อาจใช้กับนักศึกษาต่างชาติได้ จะเห็นได้ว่า การนำเอาระบบการเรียนการสอนแบบนักศึกษา จีนไปใช้กับนักศึกษาต่างชาติ นอกจากรูปแบบจะไม่เหมาะสมแล้ว ก็อาจจะได้ผลลัพธ์ที่ไม่ ค่อยดีด้วย แรงจูงใจของนักศึกษาต่างชาติที่มาเรียนที่ประเทศจีนอยู่ที่ความเข้มแข็งของ ประเทศจีน การมาเรียนที่ประเทศจีนช่วยให้พวกเขาได้เห็นการพัฒนาของประเทศจีน ซึ่งจะ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาได้มาก หากสามารถกระตุ้นเร้าแรงบันดาลใจของพวกเขา ได้มากขึ้น ความคิดเรื่องการศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษาต่างชาติก็จะมีที่แสดงออกได้กว้าง ขึ้น หากได้ผลักดันแรงขับภายใน กระตุ้นให้นักศึกษากระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ก็จะสามารถทำให้การศึกษามีประสิทธิผลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และทำให้นักศึกษาได้เติบโตขึ้น อย่างแท้จริง

3. แนวทางการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาต่างชาติในจีน

1) สร้างการเชื่อมโยงทางอารมณ์ เป็นการแสดงความสามารถด้านแนะแนวทางของ อาจารย์ผู้สอน ในกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์กับนักศึกษาเป็นบุคคลสองฝั่งที่มี ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสนับสนุนให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ได้หมายความว่าให้ มองข้ามตัวอาจารย์ หรืออาจารย์จะไม่ดูแลเสียเลย และปล่อยให้นักศึกษาทำอะไรก็ได้ตามใจ ชอบ ในทางหนึ่ง (อาจารย์) จะต้องเคารพความเป็นตัวของตัวเองของนักศึกษา กระตุ้นให้ นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกด้านหนึ่ง ก็ไม่ควรเน้นให้อาจารย์ เป็นผู้นำการเรียนรู้ให้มากนัก อาจารย์สามารถใช้วิธีพูดคุยเรื่องต่างๆ ไป การเรียนรู้แบบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน ตัวอย่างเช่น การเน้นความสำคัญของนักศึกษาหลาย ชาติที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติและศาสนา ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของกลุ่มและ

ความสามัคคีในสังคม การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยจิตใจที่กว้างขวาง เป็นต้น อาจารย์ต้องค้นหาข้อดีของนักศึกษา ให้กำลังใจและคำชมเชยต่อหน้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักศึกษา กระตุ้นให้นักศึกษาอยากมีส่วนร่วมกิจกรรมและทัศนคติที่ดีในกิจกรรมนั้นๆ โดยทั้งหมดต้องอยู่บนพื้นฐานของการเคารพสิทธิของนักศึกษาด้วย Sukhomlynsky กล่าวว่า “การศึกษาด้วยตนเองจำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนที่แข็งแรงดังนี้ ---ความมั่นใจ ความเคารพตนเอง และความทะเยอทะยาน” (Sukhomlynsky, 1981)

2) สนับสนุนให้นักศึกษาดำเนินการเรียนการสอนด้วยตนเองของนักศึกษา เป้าหมายในการศึกษาด้วยตนเองคือผลสำเร็จที่ตั้งไว้จากการศึกษาด้วยตนเอง เป้าหมายก็คือทิศทาง หากไม่มีเป้าหมายหรือแผนก็เท่ากับพยายามไปอย่างไร้ทิศทาง และไร้แรงกระตุ้นตนเอง เห็นได้ชัดว่า การให้นักศึกษาต่างชาติทำตามเป้าหมายในกำหนดระยะเวลา เป็นข้อสนับสนุนการจัดการการศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษา เป้าหมายของการศึกษาด้วยตนเอง กำหนดทิศทางและภารกิจของการศึกษา กำหนดเนื้อหาสำคัญของการศึกษาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็เป็นมาตรวัดในการประเมินตนเองได้ด้วย กล่าวคือ เป้าหมายการศึกษาที่ชัดเจนจะมีประสิทธิภาพในการชี้แนะแนวทาง ตั้งมาตรฐาน และสนับสนุนการดำเนินการศึกษาด้วยตนเองของบุคคลหนึ่งๆ

สำหรับนักศึกษาต่างชาติ เป้าหมายในการศึกษาด้วยตนเองควรเป็นระยะเวลาที่สั้นเพื่อสามารถสอบประเมินได้ในระยะเวลาที่กำหนด นี่เป็นข้อควรปฏิบัติในการศึกษาและการใช้ชีวิตของนักศึกษาต่างชาติ พวกเขาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย อาจมีความกดดันในด้านต่างๆ ทั้งการเรียน การใช้ชีวิตทั่วไป และการติดต่อสื่อสาร ซึ่งบังคับให้พวกเขาต้องเลือกสิ่งที่ต้องการให้สัมฤทธิ์ผลมากที่สุดเป็นแนวทางในการพยายามเอาชนะอุปสรรคนั้นๆ ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคนและการแบ่งสรรความจำเป็น และควรเป็นเป้าหมายที่สามารถทำได้โดยการพยายามและการฝึกปฏิบัติ หากเป้าหมายอยู่ไกลเกินไป หรือไม่เกี่ยวข้องกับ

ความสำคัญหรือความต้องการในการศึกษาด้วยตนเอง ก็แสดงว่าเป้าหมายนั้นไม่สามารถแสดงประสิทธิภาพในการสนับสนุนการศึกษาได้ ตัวอย่างเช่น นักศึกษาต่างชาติคนหนึ่งมาศึกษาเล่าเรียนที่ประเทศจีน หากต้องการสอบเข้าสาขาสายวิทยาศาสตร์ เขาก็ควรตั้งเป้าหมายให้ตัวเองว่า ภายในระยะเวลาประมาณหนึ่งปี ต้องสอบ HSK ระดับสามให้ผ่าน เพราะนั่นคือเงื่อนไขในการเข้าศึกษาของนักศึกษาต่างชาติ แต่หากเป็นนักศึกษาสาขาสายศิลปศาสตร์ ก็ควรสอบ HSK ระดับหกให้ได้ จากนั้นค่อยปรับเป้าหมายตามลักษณะเฉพาะตนและความจำเป็นอื่นๆ ได้

แน่นอนว่าการกำหนดเป้าหมายการศึกษาด้วยตนเองยังจำเป็นต้องอาศัยความถูกต้องและเหมาะสม ควรกำหนดเป้าหมายให้สูงกว่าที่คาดว่าจะทำได้ แต่ไม่ควรสูงเกินกว่าขอบเขตกำลังและความสามารถ มิฉะนั้นอาจต้องพยายามไปโดยไร้ผลสำเร็จ ซึ่งไม่เพียงแต่จะไม่ประสพผลสำเร็จแล้ว ยังจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกผิดหวัง เศร้าใจ มองโลกในแง่ร้าย หากหากตั้งเป้าหมายไว้ต่ำเกินไป อาจจะทำให้ได้ความสำเร็จมาง่ายโดยไม่ต้องพยายามอะไรเลย ซึ่งไม่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่แฝงไว้ได้

3) ใช้กิจกรรมปฏิบัติการเป็นเครื่องมือ สร้างระบบการศึกษาด้วยตนเองที่สมบูรณ์ การศึกษาด้วยตนเองไม่ได้หมายความว่าแค่สถานการณ์ในห้องเรียนปิด มีเพียงการสื่อสารสองทางระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเท่านั้น นอกจากในห้องเรียนและบริเวณมหาวิทยาลัยแล้ว การศึกษาด้วยตนเองยังต้องการรูปแบบอื่นๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาชาวจีนหรือนักศึกษาต่างชาติ รูปแบบหรือหนทางของการศึกษาด้วยตนเองก็มีความหลากหลาย กิจกรรมปฏิบัติการต่างๆ ที่มีเนื้อหามากมาย เช่น การฝึกปฏิบัติการเรียน การฝึกปฏิบัติการใช้ชีวิต และการฝึกปฏิบัติด้านสังคม จาน่วานเซิง (Zhan Wansheng) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย Deyu แห่งสถาบันวิจัย Zhongyang Jiaoyu Kexue Yanjiusuo เห็นว่า “การศึกษาในห้องเรียนไม่ได้หมายถึงการศึกษาทั้งหมด การศึกษาที่แท้จริงคือการฝึกปฏิบัติ การศึกษาใดที่ขาดการฝึกปฏิบัติไม่ใช่การศึกษาที่สมบูรณ์” (Ren, Mingliang, 2008: 69) ตามหลักปรัชญามาร์กซิสต์ สำคัญที่รู้จักตนเองของคนมาจากการฝึกปฏิบัติ และยังได้รับการทดสอบโดยการ

ปฏิบัติ เห็นได้ชัดว่า บุคคลที่จะศึกษาด้วยตนเองต้องผ่านการฝึกปฏิบัติการเรียน การใช้ชีวิต การรู้จักวัฒนธรรมเสียก่อน จึงจะยอมรับ รู้จัก และประเมินตนเองได้ ในขณะเดียวกัน กิจกรรมปฏิบัติการต่างๆ ก็นับเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความมั่นใจในตัวเองและความพยายาม ความสำเร็จขั้นต่อไป

นักศึกษาต่างชาติในจีนจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์จริงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ช่วยให้พวกเขาเข้าใจและคุ้นเคยกับวัฒนธรรมจีน เป็นบุคลากรที่รู้จักจีนและเป็นมิตรที่ดีกับจีน เพียงการเรียนรู้ในชั้นเรียนก็สามารถเรียนรู้ได้เพียงผิวเผินเท่านั้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหา เรื่องราวได้อย่างถ่องแท้มากขึ้น หลากหลายสถาบันการศึกษาได้มุ่งเน้นจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษาต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านกีฬา วัฒนธรรม ทักษะศึกษาดูงาน หรือด้านวิชาการ เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนจากตำราเข้ากับสิ่งที่ได้พบเจอด้วยตัวเอง และทำให้พวกเขารับรู้และเข้าใจประเทศจีนได้ดียิ่งขึ้น

4) ให้ความสำคัญต่ออิทธิพลและแรงกระตุ้นระหว่างผู้เรียนกันเอง ส่งเสริมให้มีพฤติกรรมการศึกษาด้วยตนเองเป็นหมู่คณะ การศึกษาด้วยตนเองหมายถึงบุคคลรู้จักและยอมรับตนเอง คิดทบทวนและประเมินค่า และรวมถึงการเรียนรู้และส่งผลกระทบซึ่งกันและกันระหว่างนักศึกษาต่างชาติด้วยกันเอง สำหรับนักศึกษาต่างชาติ การแสดงให้เห็นอิทธิพลที่บุคคลและกลุ่มคนมีต่อกันและกันได้ ข้อแรกคือ ต้องแสดงให้เห็นพลังการรวมตัวขององค์กรและชมรมของนักศึกษา ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติที่สำคัญยิ่ง ดูจากกรณีของมหาวิทยาลัย Donghua ทางสถาบันให้ความสำคัญกับกิจกรรมของนักศึกษามาก โดยได้ก่อตั้งสมาคมนักเรียนต่างชาติ ซึ่งมีหน้าที่จัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการบันเทิงและกีฬา การประชาสัมพันธ์ การศึกษา การใช้ชีวิต นอกจากนี้ยังมีชมรมอาสาสมัคร ทีมฟุตบอล ชมรมเทควันโด เป็นต้น มีการออกหนังสือพิมพ์ของนักศึกษา เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องราวและบุคคลต่างๆ ในหมู่นักศึกษาต่างชาติ

ส่งเสริมให้นักศึกษาต่างชาติได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ช่วยให้นักศึกษาใหม่ปรับตัวเข้ากับแวดล้อมใหม่ รู้จักนครเชียงใหม่ดีขึ้น และรู้จักสังคมจีนปัจจุบัน ผ่านกิจกรรมภาคปฏิบัติประเภทต่างๆ

ข้อที่สอง สร้างแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ หากดูจากมุมมองทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาแล้ว การเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มคนที่อายุใกล้เคียงกัน นับเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาด้วยตนเอง การได้เห็นตัวอย่างที่ดีจากคนรุ่นเดียวกันช่วยสร้างแรงบันดาลใจ และนำแบบอย่างนั้นกลับมาคิดทบทวนตนเอง เพื่อปรับปรุงและควบคุมพฤติกรรมตนเอง

ข้อที่สาม สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน ให้มีแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง ชั้นเรียนกลุ่มใหญ่ที่มีบรรยากาศที่ดี ช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้กับผู้เรียนได้ โดยในชั้นเรียนดังกล่าวอาจจะตั้งระเบียบหรือข้อปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน เช่นการรักษาสมบัติของสาธารณะ การเคารพครูอาจารย์ ความสามัคคีในหมู่้นักศึกษา เป็นต้น กฎระเบียบเหล่านี้ช่วยสร้างพฤติกรรมอันดีงามที่เป็นแบบอย่าง และเป็นบรรทัดฐานในการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งหากทุกคนมีจิตสำนึกในการปฏิบัติร่วมกันเช่นนี้แล้ว ก็จะทำให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การร่วมมือกันในหมู่คณะ และช่วยสร้างความแข็งแกร่งของหมู่คณะได้ดี